

A Trottel saga

Prehisztorikus idők

1981 decemberében, egy botrányos, Kassák klub koncert utáni rendőrségi intézkedés következtében feloszlott a Rottens. 1982 februárjában a Rottens romjain, nagy lelkesedéssel megalakult a Trottel első formációja. A nevet német szótárból választottuk, mert egy tisztességes punk zenekarnak legyen kemény hangzású neve. Kántor ordibált, Bogyó (Bognár Zoltán) dobolt, Marján István (Bumbi, ex-Rottens dobos) gitárt ragadott és jött még Pepe (Petrovics Zoltán) második „énekesnek”. Tizenöt és fél évesek voltunk átlagban, zenélni valójában továbbra se tudtunk, de nem is az számított. Zajos és hangos zenekar voltunk. Másfél év zajongás, hébe-hóba koncertezés (Ikarus, Csepel ifipark, Józsefvárosi klub) és tagcserék (Lörke: gitár) után Bogyó mondván, hogy kimegy Jugóba lemezeket venni, dobantott az ausztriai, traiskircheni láger felé. Hónapokon át kerestünk dobost Lörkével. Majd '83 decemberében feladtuk. Így lett vége az első, prehisztorikus Trottel korszaknak. Tipikus akkori, magyar punk sors, és tényleg elég hisztérikus is volt. Fél évre rá Lörkével, Papp Gyurival és Bolival megalapítottuk a Marina Revue-t.

A Marina másfél évvel később feloszlott. 1985. november 7-én, fél év tervezés után próbált először a Trottel új és újragondolt formációja, amit Asztalos Ildivel alakítottunk. Alapjaiban más energiával és más zenei, szövegi és működési elképzeléssel vágtunk bele. A komoly koncepció szerint valamiféle komplexebb zenét akartunk játszani, mivel addigra kissé elegünk lett a monoton zúzdából. Olyan zenét akartunk csinálni, ahol gyors és lassú részek váltakoznak, a zene és a szöveg pedig a lehető legjobban kifejezik egymást. Újpesten próbáltunk, Ildi mostohaapjának a telephelyén. Szűcs, Szabi: gitár, Auschwitz (Vastag László): dob, és Ildi meg én. Nem próbáltuk rengeteget de volt akinek ennyi is túl sok volt. Pár hónap múlva Szűcsöt a barátnője kivonta a forgalomból. Tavasszal megtörtént az első koncertünk a Fővárosi Művházban.

1985 nyarán Ildi kiutazott a lengyel, jarocini punk fesztiválra, ahol összeismerkedett lengyel punkokkal. Ezután elkezdtünk levelezni egy rakás külföldi, beindult emberkével, lengyelekkel, angolokkal, franciákkal, belgákkal, svédekkel, brazilokkal, dél-afrikaiakkal, talán csak japán nem volt köztük. Rengeteg zenével és fanzinnal árasztottak el minket. Ontottuk a leveleket - beszappanozott bélyegekkel, amiket visszaküldtek és újra fel lehetett használni. Hamarosan a különböző csomagok özönleni kezdtek mindenfelől. Lassan kialakult az önellátó zenekar víziója is 1986 nyarára. Elhatároztuk, hogy *home made* demót csinálunk, otthon sokszorosítjuk, és mi magunk fogjuk terjeszteni, ahogy lehet. Szintén külföldi mintára megalakítottuk az egyáltalán nem hivatalos underground terjesztőt, a D.I.Y alapon működő „Trottel Distribution”. Nem hivatalosat, mivel akkortájt tilos volt a hang és nyomtatott anyagok sokszorosítása.

Elkészült az ominózus első Pajtás Daloljunk magyar punk válogatás kazetta és az első Trottel demó. Tízesével másoltuk, először egy, majd egy idő után már két külön dupla-kazettás Hitachi magnóval, amivel egyébként a zenekarok felvételeit is készítettük. Közben '86 nyarán megtörtént a Csernobili atomkatasztrófa is.

Itt-ott fénymásoltuk a borítókat, maximum ötösével. Fabrikáltunk szórólapot is és elkezdtük a kazettákat 65 Ft-ért árulni, koncerteken, bulikon. Az üres kazetta és a fénymásolás 60 Ft volt együtt. Külföldi levelezőpartnereinknek küldözgettük őket, sokan közülük azóta is az underground színtéren mozognak a mai napig. Együtt dolgozunk koncertek, lemezkiadás terén, vagy csak barátok maradtunk, ami nem rossz is harmincöt éves távlatban. Zúdult ránk minden országból az alternatív kultúra, írott és zenei formában és nagyon nagy hatással volt ránk. Éreztük, hogy ezt mi is meg tudjuk csinálni, semmi kedvünk nem volt arra várni, hogy bárki talán egyszer majd lehetőséget ad nekünk. Mi magunk akartuk megteremteni a saját lehetőségeinket. Voltak, akik egyszerűen kiröhögtek minket. Dúlt Európában az underground *do it yourself* mozgalom. Részesei akartunk lenni. Közben kéthavonta adódott kb. egy koncertünk, nem akadt akkortájt sok fellépési lehetőség a hozzánk hasonló zenekaroknak. Gitárosok jöttek-mentek, míg egy szép novemberi estén a Wernesgrüner wc-jében összetalálkoztunk Kaktusszal (Kakuszi György), aki nagy kedvet érzett a Trottelben való zenélgetéshez. Ahogy egyre bonyolódott minden, a zenénk is egyre furcsább és

bonyolultabb lett.

A karácsonyra kiadott „Christmas demo '86 „ című második demó egy Pecsás koncert volt, amin Fidó mellett már Kaktusz is játszott egy-két számban. Szilveszterkor volt az első vidéki koncertünk: az Aurórával és a Teknősbika nevű formációval játszottunk Győrben, egy nem túl legális lakásszínházban. Mire hazaértünk két nappal később Pilisvörösvárra, ahol akkor laktunk, a kádba belefagytak a ruháink. Kalapáccsal kellett kibányászni az előzőleg beáztatott cuccainkat. 1986-87 tele volt, mínusz 27 fok.

A félelmetes hideg elől Pálinkás Robi barátunk szíves invitálására beköltöztünk télire Krassó (Krassó György, demokratikus ellenzék) I. kerületi, Fő utcai lakásába, amit a rendőrség folyamatosan lehallgatott, és ezért folyton virágnyelven kellett társalogni. Túlcserélődő kreativitásunkat lekötendő, „Il fait Froid Chez Nous” címmel francia nyelvű fanzint szerkesztettünk, amit egy francia fanzinos barátunk segítségével terjesztettünk. Elkezdtek fontosnak tartott külföldi együttesek terjesztését is a magyar közönség felé. Egyre több érdekes, írott kiadványt kaptunk, s lassan nekiálltunk ezek lefordításának, majd nyomtatott füzetkéket adtunk ki belőlük. Az első volt azt hiszem a Crass „Ten Notes on a Summer Day” című brossúrája. Az angol zenekar anarchista életfilozófiáját boncolgatta, amivel mi akkora már teljes lelki közösséget vállaltunk. Ezután jött a Chumbawamba „Pictures Of Starving Children Sells Records” magyarra fordítva... A közönség egy része kurvára nem értette mi a francot akarunk, de lassacskán itthon is kialakult egy kis magyar, alternatív szintér fanzinokkal és kis terjesztőkkel. Közben a koncertjeink '87-től februárjától minden egyes alkalommal skinhead támadásnak voltak kitéve mindenféle magán és világnézeti okok miatt.

Tavasszal óriási lelkesedéssel, egy komáromi egyesülettel karöltve megszerveztük a süttöi „Total 87” fesztivált, kb. tizenöt zenekarral. Valahogy olyan jól sikerült, hogy a helyi parasztok kimenekültek a földjeikre, a rendőrség meg helikopterrel cirkált a falu felett, mert azt hitték több ezer punk jön... nagyjából ugyanúgy végződött, mint a „Total 85” Pakson.

Melőztünk ezt-azt, zenéltünk naponta ezerrel, és csináltuk a dolgunkat, amiben hittünk. Olyanok voltunk mint egy kis, lelkes beindult manufaktúra. Rengeteg segítség jött ellenzéki csoportoktól, pl. az Inconnu-tól és az AB független kiadótól, akiktől alkalmanként munkát is kaptunk, különböző, titkos helyeken történő szamizdat stencilezés formájában. '88 elején megalakult a Demokratikus Ellenzékéből a Szabad Kezdeményezések Hálózata a Hági sörözőben, és mi nagy lelkesen be is léptünk. Arról szólt, hogy az ember vegye kezébe saját sorsának az irányítását... Mit mondjak, mi is így gondoltuk. Közben óriási dolog történt. Kaktusz saját lakáshoz jutott! Az apja kérvényezte neki amikor 1 éves volt, 16 évvel később meg is kapta a budai, 33 négyzetméteres, tanácsi szükséglakást, ami aztán a későbbiekben a Trottel distribution címe alatt is szolgált.

Beindult a Fekete Lyuk Pesten, és a vidéki koncertek is. Eger majd Debrecen, öt óra volt a 240 km út Ildi anyjának a Trabantjával. Miskolcon úgy kellett elmenekülni a koncertről a helyi fasiszták miatt - bár sajnos ez ekkorra már itthon is bevett program volt. A rendszer imbolygott, sok minden elindult, ami korábban nem lehetett... de ez a része a fenének sem hiányzott. Akkor alakult az első, pesti anarchista csoport, az Autonómia. Csatlakoztunk mi is, igen koncepciózusan, a Trottel koncertek alkalmával beszélgetéseket szerveztünk. Fontos volt, hogy a zene mellett a gondolat is átjöjjön. Csináltunk hát egy pici újságot „Vörös és Fekete” címmel. Szórólapok útján megismerkedtünk az akkor alakuló Fidesszel, mint ifjúsági, ellenzéki mozgalommal, és elhatároztuk, hogy terjesztjük koncerteken az infójukat... Ki gondolta volna, hogy ez lesz belőle...

1988. második felében csak visszakaptam végre a '84 végén bevont útleveletemet. Új perspektívák nyíltak. Addigra már annyi kazettát küldtünk ki, hogy mindenfelé rengeteg ismeretségünk lett, elkezdhattunk komolyabb dolgokban gondolkodni. Megkerestük Marsu-t, a francia Berurier Noir szervezőjét, aki a Bondage Records kiadót is csinálta. Vicesebb punk zenéket szeretett, túl depressziós volt neki az akkori Trottel, de összeismertett minket egy másik kiadóval, a lyoni Gougnaf Mouvement-nal. Ő volt Rico Maldoror, a káosz non plus ultrája. Azóta is nagy példakép, mint lemezkiadó. Rico a fejébe vette, hogy kiadja az első lemezünket és meghívott minket stúdiózni a tengerparti Montpellierbe.

Annyi probléma akadt, hogy Auschwitz a dobosunk egyszerűen nem hitte, hogy ilyen létezik, és nem volt hajlandó kijönni velünk. Mindenféle papírt akart látni, ezért a végén a lemezfelvétel előtt három héttel nagy hirtelen dobost cseréltünk, így lett ezen a lemezen Nagy Péter a dobos, aki a Kazányiból jött. A lakásában próbáltuk össze gyorsan a lemezt, a Somogyi Béla utcában, ahol később Sotár meghalt. Ezzel beindult a Trottell-féle legendás, dobos-csere manőverek sorozata és ez azóta is tart.

A lemezt '88 novemberben fel is vettük négy nap alatt, téli napsütésben, pálmafák között, zéró tapasztalattal. Olyan lett, amilyen... romantikus. A mostani dokumentációs újra kiadást Tanka Pisti (Tilos Rádió) maszterelte. Akkoriban, olyanról, hogy maszterelés, nem is hallottunk. Az utazást egy kedves hangmérnök ismerős lepukkant Skoda 100-as kocsijával bonyolítottuk le, ami útközben többször megadta magát, így idejekorán beletanultunk, milyen érzés Párizsban, a Diadalívnél este hatkor dugóban egy sárga Skodát tolni. Visszagondolva persze van megannyi, ennél borzasztóbb kocsitologatós élményünk is. Hazafelé még Münchenben elvontatta a rendőrség a Skodát mi meg azt hittük ellopták, miközben meglátogattunk egy ismerőst. Az infarktus kerülgetett, benne volt minden cuccunk. Szerencsére „jó pénzéért” pár óra alatt visszaszereztük, és hazacsúsztunk a jeges úton.

Hazaérve Montpellier-ből azonnal elkezdtük mi magunk megszervezni az első turnénkat. Utcai telefonfülkéből, annak rendje és módja szerint. Merthogy telefonunk nem volt bevezetve. Meghívólevelek fabrikálása, és sorbaállítás vízumokért a nagykövetségeken, mindez sok időbe, pénzbe került, és nem kevés időnket foglalta le. Harmincötezer forint volt egy embernek a vízum hat vagy hét országba. Rendszeres munkára persze ilyen körülmények, és a tervezett, intenzív koncertezés között nem maradt idő. Kaktuszt a dobos orvos barátnője egy pszichiátriai igazolással mentette ki a munkahelyéről.

Mivel mindenféle volt lehetőség, egyből egy két hónapos turné sikeredett. Béreltünk Óbudán egy Barkast, ami a belvárosig bírta és ott megnyekkent, így 1989 február 4-én Kelet-Berlinbe vonattal érkeztünk. Most nézem a '89-es határidőnaplóm, valójában nem is 4-én hanem 3-án volt a berlini, első koncert. Így bízson az ember a kiváló memóriájában. Sose felejttem el, kurva hideg és totál szürke volt minden. A dobos nyugat-berlini ismerőse jött értünk és a 18 éves Volkswagen buszával indultunk tovább. A kelet-német határőrök nézegették egy darabig az összekötött-kezes turnéplakátot a Check Point Charlie átkelőnél, de aztán mehettünk.

Az első külföldi Trottell koncert a nyugat-berlini Blockshock nevű klubban történt meg valami punk fest keretében. Hajnali 4-kor kerültünk sorra és megdöbbenően lelkes volt a közönség. Aztán Braunschweigben egy farsangi parti következett. Félelmetes volt látni, ahogy a közönség első sora egy fehér ló, egy vámpír, meg egy mikulás voltak. Aztán Bonn. A meglehetősen bizarr kontakt-emberünk, akit addig levelezésen keresztül ismertünk csak, nagyon megörült nekünk, és úgy sikerült berúgnia, hogy hajnalban beleszart a nadrágjába... Kedves és elképesztően bűdös volt. Pár évvel később kórházba került mert valami Ruhr-vidéki vegyi gyárban dolgozott évekig és tumora lett, vagy valami ilyesmi. Sosem hallottunk róla többé.

Két hónap alatt tizenegyezer kilométert mentünk (mai szemmel nem sok), játszottunk Észak-Németországtól kezdve Dél-Franciaországig, valamint Svájcban és Olaszországban. A koncertek közötti üres időszakban Lyon-ban punnyadtunk. A lány, aki kedvesen mindig kölcsönadta a lakását, azóta Franciaország egyik legnépszerűbb írója lett. Közben a lemezünk még mindig gyártás alatt volt, nem mindennapi macera és stressz közepette. Mindenféle helyen játszottunk, ebből egyfajta ars poetica kerekedett aztán. Hihetetlen dolgokat láttunk és tapasztaltunk. Az alternatív gondolkodás és kultúra nyoma mindenfelé: kis, alternatív rádiók, fanzinok, elfoglalt házak, eldugott falvaktól a nagyvárosokig. Legendás, ma is létező helyek, például a genfi L'Usine, a bielefeldi AJZ (Alternatív Jugend Zentrum) vagy a berni Reithalle. Valahogy mindenkinek tők szürreális volt, hogy hogyan a fenébe kerül egy magyar zenekar oda hozzájuk a Vaszfüggöny mögül... mit mondjak... nekünk is az volt, még ha mi is csináltuk.

Az utolsó koncert Rómában volt a Forte Prenestino nevű elfoglalt erődben. A nagydarab keverős viccesnek találta a Trottell nevet... Őt Trottolinonak hívták. Azóta egy Bologna melletti, hegyi faluba költözött, pár éve Szicíliába menet látogattuk meg, és könnyes szemmel emlékeztünk a

régi szép időkről egy hozzá hasonló méretű pasta kíséretében. A római utolsó buli március 31-én volt, és Péter a dobos már haza se jött velünk. Összejött egy francia csajjal, és egyből kint is maradt. Olasz házfoglaló barátaink, az Attrito zenekar által megmahinált vonatjeggyel jöttünk vissza.

Átmenetileg a Fekete Lyukat takarítottuk és plakátoztunk éjszakánként, hogy legyen valamennyi pénzünk aztán reggeltől estig próbáltunk. Elkezdünk külföldi zenekarokat hívni Magyarországra. Az első volt a Parabellum, majd a szintén francia Haine Brigade. Könnyű dolgunk volt, rengeteg ember járt a koncertekre a Lyukba. Megkeresett minket a Képes Hét magazin, akik a punkról akartak valami cikkféleséget. Kétkedéssel álltunk a dologhoz de végül is belementünk mert jó szándékukat bizonygatták. Végül is ténylegesen egy elég komoly, hat teljes oldalnyi cikk kerekedett belőle, de nem sikerülhetett nekik nagyon megfejteni, hogy mi ez az egész, mert több hét interjúztatás után a hat oldalból négy teljes oldalon mi négyünk, különböző helyszíneket készített fotója szerepelt. Mindenesetre ez volt az első alkalom, hogy hivatalos újság ilyet leközl, méghozzá ekkora terjedelemben.

Közben megjelent a lemez, és nyárra, végre-valahára mi is hozzájuthattunk. Hatalmas érzés volt! Acsády Juditék az Autonómia csoportból csempészték nekünk haza száz darabot. Kb. ennyi került magyar gyűjteménybe. A nyár folyamán még játszottunk két koncertet Hamburgban, és debütáltunk Ausztriában az éltes Trabanttal, ami nem kis megrökönyödést váltott ki a linzi szervezők körében, amikor megláttak minket a kocsi tetején a dobbal, jobbról balról meg a két gitár, mint két ágyú.

A levegő már remegett. Nagy Imrét eltemettük. Alig értünk haza már indulni is akartunk újra, új számokkal, új műsorral

/Tamás 2020 május/